

دارالترجمه ناصری و اداره سانسور

دکتر مظفر بختیار

استاد دانشگاه تهران

و

هدی عربزاده

(از ص ۱ تا ۱۸)

چکیده:

ضرورت‌های برآمده از ارتباط با دول خارجی و الزام برخورداری از امکانات فکری و فرهنگی غرب، اهمیت ترجمه را بار دیگر برای حکومت قاجار و طبقه مترقی و روشنفکر جامعه ایران آن روزگار، مطرح ساخت. بنا بر همین ضرورت‌ها، نهادی به نام دارالترجمه تأسیس شد تا ضمن برآوردن نیازهای حکومت مبنی بر ترجمه قراردادها و مطالب سیاسی و اقتصادی، با نظارت بر ترجمه آثار فکری و فرهنگی، نسخه دلخواه حکومت را در دسترس مخاطبان و علاقمندان آثار غربی، قرار دهد. براین اساس، اجزا و ارکان دارالترجمه با حساسیت فراوان انتخاب می‌شده‌اند تا از ورود افراد با افکار مخالف حکومت جلوگیری به عمل آید؛ اما حکومت نمی‌تواند مانع ورود افکار جدید و مترقی به کشور شود؛ لذا درصدد تأسیس نهادی به نام سانسور برمی‌آید تا مانعی جدی در برابر نشر افکار آزادی‌خواهانه ایجاد نماید.

در مقاله حاضر ضمن پرداختن به تاریخچه تأسیس دارالترجمه در دوره قاجار، ارکان و عناصر دارالترجمه، فعالیت‌های دارالترجمه و اداره سانسور و روش‌های مقابله آن نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: دارالترجمه، وزارت انطباعات، اعتمادالسلطنه، مطبوعات،

اداره سانسور، قانون.

صفحه

۱

۱۹

۴۳

۶۱

۷۵

۹۵

۱۰۹

۱۲۳

۱۳۷